

BETÆNKNING**Afgivet af Finans- og Skatteudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge muligheden for, at indføre ordninger for bygder og yderdistrikter inspireret af norske regler for Finnmarken, herunder skattefradrag, lavere landsskat, fordelagtige muligheder for afvikling af studielån mv. Undersøgelsen skal beskrive, hvorledes sådanne ordninger kan implementeres samt de forventede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne. Resultatet af undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest til FM2023.

FremSAT af Siumuts Inatsisartut Gruppe

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans-Peter Poulsen, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Jens-Frederik Nielsen, Demokraterne, næstformand

Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 3. maj 2022 under FM2022 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstillerne ønsker med dette forslag at pålægge Naalakkersuisut at undersøge muligheden for at indføre ordninger for bygder og yderdistrikter inspireret af norske regler for Finnmarken. Undersøgelsen skal indeholde muligheden for skattefradrag, lavere landsskat, fordelagtige muligheder for afvikling af studielån mv. Undersøgelsen skal beskrive, hvorledes sådanne ordninger kan implementeres samt de forventede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne. Resultatet af undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest til FM2023.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var en mangefacetteret debat under førstebehandlingen. Forslaget samt ændringsforslaget fik en blandet modtagelse blandet partierne, og blev henvist til behandling i Finans- og Skatteudvalget. Udvalget bemærker, at flere af emnerne og spørgsmålene kredsede om en kommende skattereform og finanslovsforhandling, hvor flere af emnerne med fordel kan medtages.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget vil i relevant omfang nedenfor behandle de emner, som var genstand for diskussion under førstebehandlingen af forslaget.

3.1. De økonomiske ordninger i Finnmarken og Nord-Troms

Det norske Storting besluttede i 1990 at indføre en række økonomiske fordele for borgerne i den såkaldte "tiltakszone"¹. Området inkluderer alle kommunerne i Finnmark og syv kommuner i Nord-Troms². Udgangspunktet for tiltagene var et ønske om at øge væksten i det nordlige Norge og give incitament til borgere om at bosætte sig i de nævnte områder. Ligeledes skulle det også give incitament til at kunne arbejde i området, og være med til at skabe arbejdspladser. Følgende tiltag kan særligt fremhæves:

- Nedskrivning af studielån med op til 10% om året (dog max 25.000 norske kroner).
- Mulighed for eftergivelse af studielån for kvalificerede lærere, som bosætter sig og arbejder i Finnmark og kommunerne i Nord-Troms.
- Fritagelse for el-afgift.
- Reduktion i personbeskatningen.
- Reduktion i virksomhedsskatter.

I 2012 fik den norske regering udarbejdet en redegørelse for tiltagene. Udvalget henviser til denne redegørelse for en detaljeret beskrivelse af tiltagene.³

3.2. Geografisk afgrænsning af tiltagene

Et emne, som blev debatteret under førstebehandlingen, var den geografiske afgrænsning af eventuelle tiltag. I afstemningstemaet, såvel som Naalakkersuisuts ændringsforslag (tilrettet sprogligt af udvalget), er der nævnt "bygder og yderdistrikter" som geografisk afgrænsning. Såfremt der tages udgangspunkt i de norske tiltag, så har de valgt en hel region "Finnmark", hvor i der også er større byer, som eksempelvis byen Alta. Herudover har man valgt nogle kommuner i Nord-Troms, hvor en stor vækstby som Tromsø dog ikke er medtaget i ordningen.

¹ På norsk: "Tiltakssone".

² I 2020 blev Finnmark og Troms slået sammen til en region (norsk: "fylke"). Ordningen er dog fortsat med samme geografisk afgrænsning.

³ Link til redegørelsen, hvor der også er et engelsk resumé:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/tiltakssonen-for-finnmark-og-nord-troms/id682034/>

Udvalget finder det vigtigt, at såfremt beslutningsforslaget vedtages, bør undersøgelsen også inkludere modeller for geografiske afgrænsninger for eventuelle ordninger.

3.3. Manglen på uddannet personale i bygder og yderdistrikter

Under førstebehandlingen af forslaget blev der udtrykt bekymring af manglen på uddannet personale i bygder og yderdistrikter, herunder lærere og sundhedspersonale. Med udgangspunkt i tiltagene i Finnmark og Nord-Troms er det udvalgets opfattelse, at dette emne med fordel også kan behandles i redegørelsen, uagtet om forslaget eller ændringsforslaget vedtages.

3.4. Arbejdet med en kommende skattereform

Under førstebehandlingen af forslaget fremkom der spørgsmål om, hvorvidt denne redegørelse vil udsætte arbejdet med en kommende skattereform, da flere af redegørelsens emner kan indeholdes i en sådan reform. Udvalget bemærker, at Naalakkersuisoq for Finansier og Ligestilling svarede, at en vedtagelse af forslaget ikke vil forsinke arbejdet med en skattereform.

3.5. Ændringsforslag stillet af Naalakkersuisut

Naalakkersuisut har gennem sit svarnotat stillet følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge mulighederne for at kunne opretholde basal offentlig service på blandt andet uddannelses-, sundheds- og socialområdet for borgerne i bygder og yderdistrikter i takt med, at befolkningssammensætningen ændrer sig. Undersøgelsen skal beskrive, hvorledes eventuelle ordninger kan implementeres, og herunder vurdere relevansen af aktuelle regionaltiltag fra Finnmarken i Norge. Undersøgelsen skal vurdere forventede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne, herunder mulighederne for skattefradrag, lavere landsskat, fordelagtige muligheder for afvikling af studielån m.v. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest under EM2023.”

Udvalget skal indledningsvist bemærke, at der er sproglig uoverensstemmelse mellem den danske og grønlandske version af ændringsforslaget, hvor i ”borgerne i bygder og yderdistrikter” ikke indgår i den grønlandske version. Det er dog udvalgets opfattelse, at dette er en central del af både ændringsforslaget og det oprindelige afstemningstema. Udvalget vil derfor fremsætte følgende ændringsforslag, så der kommer overensstemmelse mellem den danske og grønlandske version:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge mulighederne for at kunne opretholde basal offentlig service på blandt andet uddannelses-, sundheds- og socialområdet for borgerne i bygder og yderdistrikter i takt med, at befolkningssammensætningen ændrer sig. Undersøgelsen skal beskrive, hvorledes eventuelle ordninger kan implementeres, og herunder vurdere relevansen af aktuelle

regionaltiltag fra Finnmarken i Norge. Undersøgelsen skal vurdere forventede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, erhvervslivet og borgerne, herunder mulighederne for skattefradrag, lavere landsskat, fordelagtige muligheder for afvikling af studielån m.v. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut senest under EM2023.”

Udvalget bemærker, at man med Naalakkersuisuts ændringsforslag (tilrettet sprogligt af udvalget) udvider det oprindelige afstemningstema med flere emner til undersøgelsen. Således vil Naalakkersuisut også undersøge mulighederne for at kunne ”opretholde basal offentlig service på blandt andet uddannelses-, sundheds- og socialområdet for borgerne i bygder og yderdistrikter”. Herudover skal emnerne undersøges i forbindelse med, ”at befolkningssammensætningen ændrer sig”.

Ydermere skal der ift. det oprindelige afstemningstema ”vurderes relevansen af aktuelle regionaltiltag fra Finnmarken i Norge”. Slutteligt ønsker Naalakkersuisut at rykke fristen fra FM2023 til EM2023.

Udvalget bemærker ligeledes, at der i Naalakkersuisoq for Finanser og Ligestillings svarnotat til førstebehandlingen står følgende:

”Naalakkersuisut vil dog anbefale, at der anlægges et bredere perspektiv. Det kunne være overvejelser om fremtidens vareforsyning, undersøgelser af varepriserne i yderdistrikter i forhold til byerne, boligudgifter, vurdering af eksisterende erhvervsstøtteordninger samt arbejdet med en fattigdomsgrænse.”

Såfremt emnerne i ovenstående citat skal indeholdes i undersøgelsen, vil dette også udvide afstemningstemaet. Det kan dermed diskuteres, hvorvidt der er identitet mellem det oprindelige afstemningstema og Naalakkersuisuts ændringsforslag (tilrettet sprogligt af udvalget). Det er dog udvalgets opfattelse, at der er identitet, om end ændringsforslaget udvider afstemningstemaet betragteligt.

Det er ligeledes vigtigt for udvalget at påpege, at det centrale i redegørelsen stadig skal være det oprindelige afstemningstema, hvor Naalakkersuisut så ønsker at undersøge flere emner relateret til det oprindelige afstemningstema.

Udvalget har intet at udsætte på Naalakkersuisuts foreslåede afleveringsfrist, såfremt ændringsforslaget vedtages.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, at undersøgelsen vil koste op til et 1,5 årsværk af 500.000 kroner.

Naalakkersuisut har under førstebehandlingen fremsat ændringsforslag til nærværende beslutningsforslag. Med ændringsforslaget vil Naalakkersuisut udvide undersøgelsen betragteligt. Naalakkersuisut har dog ikke anført øgede økonomiske konsekvenser af denne udvidelse. Udvalget har tillid til, at Naalakkersuisut har undersøgt dette spørgsmål grundigt, og at ingen mulige afledte økonomiske konsekvenser vil kunne forekomme. Skulle ændringsforslaget mod forventning alligevel vise sig at medføre yderligere udgifter for de offentlige kasser, vil disse udgifter skulle afholdes inden for de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

5. Udvalgets indstillinger

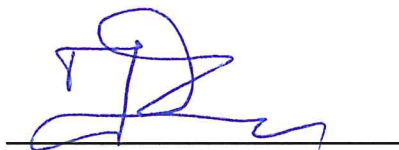
Et flertal i Finans- og Skatteudvalget bestående af Siumut, Inuit Ataqatigiit og Naleraq indstiller Finans- og Skatteudvalgets ændringsforslag til vedtagelse.

Et mindretal i Finans- og Skatteudvalget bestående af Demokraterne indstiller ændringsforslag og det oprindelige beslutningsforslag til forkastelse.

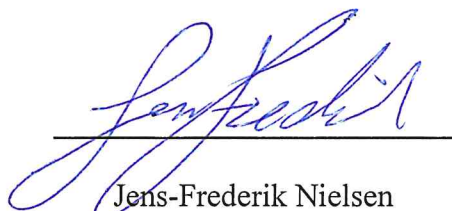
Demokraterne afgiver i tilknytning til indstillingen følgende mindretalsudtalelse:

”Grønland skal ikke være sådan et land, hvor vi forskelsbehandler med baggrund i bosætning. Som sagt har alle i vort land frihed til selv at bestemme, hvor man vil bo. Det skal ikke være sådan, at vi fra politisk side skal gøre det mere fordelagtigt at bo visse steder. Vi skal alle have lige muligheder. Skatteborgernes penge skal ikke gå til en sådan undersøgelse. Jeg indstiller derfor forslaget til forkastelse.”

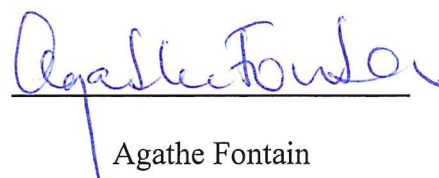
Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

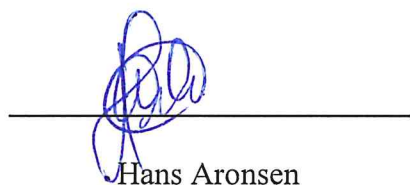
Hans Peter Poulsen
Formand

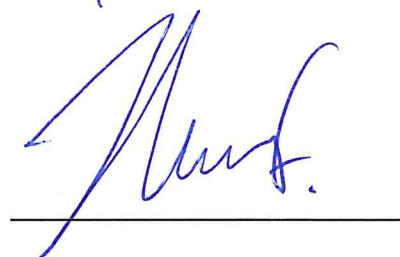
Jens-Frederik Nielsen
Næstformand

Agathe Fontain

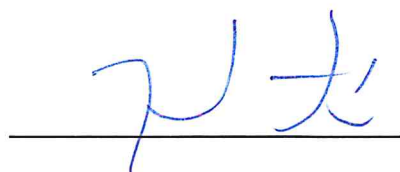
Hans Aronsen

Kuno Fencker

Lars Poulsen

Jens Napaattooq